

ΑΠΟ ΤΗΝ BYZANTINΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΡΩΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ

Μανευήλ και Ἀνδρείνος, δύο πατιδικοί φίλοι. Η στοργή και ἐπιεικεία του αὐτοκρατορὸς πρός τὸν ἔξαδέφο του. Τὲ εἰ-
δύλλιο τοῦ Ἀνδρείνου μὲ τὴν Εὔδοξια. Ή ἀπομάκρυνσις στὴν Κιλικία. Πολεμικὴ ἀποχεὶ. "Υποπτεῖς συνεννοησεῖς μὲ
ζένευς βασιλεῖς. Ή ραδιευργεὶς τὸν ἔχθρον τοῦ Ἀνδρείνου. Στὸ στρατόπεδο τῆς Μάχεδονος. Μιὰ ἀπόπειρα δελεφ-
νίας πάντοτεγχάνει. Ο 'Ανδρείνος στὴ φυλακή. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

12

Τριάντα όλόκληρα χρόνια, τόσο στην Κωνσταντινούπολι, δύο και μέσα στη παλιάτι, πιο κυρίων θέμα συζήτησες δὲν ήταν άλλο από τις περιπτέτεις και τά σκάνδαλα του 'Αγδρονίου.

Πρότος οι έξαδελφος του Μανούηλ και σχεδόν συνυπίλικος του είχαν γεννηθεί και αι δύο ταντού το 1120¹, ο «Ανδρόσιος ἀνατράφηκε μαζί με τὸν μέλιστον αὐτοκράτορα». Είχαν κι οι δύο την ίδια ώρα πρός τον ὄθητισμον και τις ἐφωτίες περιπλέτεις καὶ ἔτος ἑναύστος δεσμού φύλιας δὲν ἀρρώστης ἀπετάχθη μεταξὺ τῶν δύο πρωγήπων. Ο Μανούηλ εἶπε πάλια χρόνων ἔτερος πρός τὸν Ἀνδρόσιο βαθεῖα στοργὴ καὶ ἀρρώστης ἀδόκιμη, διτάς ή ἀντίτεις τῶν φιλοδοξειῶν τους καὶ ή συκοφαντίες τῶν ἔχθρων τοῦ Ἀνδρόσιου τοὺς ἔχθρισαν δοκιμαῖς, ὁ αὐτοκράτορας ἔξασθούσθεν νῦν φέρεται πάντα πτεναντι τοῦ ἔξασθεντος τοῦ μὲν ἀπέραντη ἐπιεικεία.

Οποιοδήποτε, ένας άνθρωπος σαν τὸν Ἀνδρόνικο, ήταν πλαισίος για ν' ανησυχή τὸν αὐτοκράτορα καὶ, μολονότι ὁ Μανουὴλ ἔτι μηρος δεν πιστούσε τὸν διάδελφόν του, βάζοντας ἐπὶ κεφαλῆς τῶν αὐτοκρατοριών στρατῶν στὸν πόλεμο καὶ δειχνούντας τὸν πάντας ἔξαιρετή φυσία, μιὰ ὑπόκριψιν διχόνων δὲν ἀργοῦσαν νὰ παρουσιαστῇ μεταξὺ τοὺς. Ὁ Ἀνδρόνικος διαπηροῦσε κάποια μητροκαλία ἐναντίον τοῦ Μανουὴλ γιατὶ τὸν εἶχε αἴφησε κάποτε, νὰ πέσῃ στὰ χέρια τῶν Τούρκων. Ξωρὶς νὰ κάνῃ τίποτε γιὰ νὰ τὸν απέλινθερωθῇ, εὐτιχισμένης ἵσως τοῦ ἔξορστωνόταν τόσο εὔκολα ἐννοῦ τὸν ἐνολγητικὸν καὶ ἀνήσυχο πρόσωπο. Απὸ τότε ὅμως δο Μανουὴλ δὲν ἔπαψε νὰ τοῦ κάνῃ τὸ φύλο καὶ κάποια μάλιστα, νιτερά ἀπὸ ἕνα μεθδῖο, ἔξεβε τὴν ἴδια τοῦ τὴ ζωὴ, για νὰ σώσῃ τὸν Ἀνδρόνικο. Μᾶ δὲ τελευταῖς πάντα παραπονώντας ἐναντίον τοῦ αὐτοκράτορος γιατὶ, δηνος ἔλεγε, δὲν τοῦ εἶχε δώσει στὴν αὐτοκρατοριά τοῦ τοπικοῦ τοπίου τοῦ πατέρα της.

τοιά θεός ἀνάλογη μὲ τὴν Ἱερὰ του καὶ γιατί ὁ Μανούη, είχε παραχωρήσει σε ἄλλους, και ἴδιαιτέρως στὸν Ἀρνητὸν τοῦ Ιανάνη, τὸν δόπιον ὃ Ἀνδρούνιος μισοῦσε, τὰ ἀξιώματα τῶν δοπίων μόνος αὐτὸς ήταν ἔξιος. Ἀπὸ τῆς ἄλλη μεριά πάλι, τὸν Μανούη, τὸν ἀνησυχοῦντας ἡ κεγάλες ἲκανόττες τοῦ ἑξαδέλφου του, η μιστοκάτις φιλοδοξεῖς του, καὶ η μεγάλη ἐλευθεροποιούμενη του. Μία ἐφωτική ἰστορία τηλεος, τὴν όποια ἐκμεταλλινθρᾶται ἐπίτηδειοι οἱ ἔχθροι τοῦ Ἀνδρούνιον, κατέβλεπε νὰ γωνιστικά ποτὲ δύο ἑξαδέλφους.

οφονικόν, ταχεῖτε να χωρίστη οριστικά τους δια-
ερδεόμενους.
Η ιστορία αυτή ἔγινε από τα 1151. Η Ανδρόνικος ήταν τότε
τρέματη χρονών περίοδος. Ήταν παντεμόνες, ή γυναικά του τὸν ἐ-
λάτοντας και τοῦ εἰλεῖς χαρούσει ἡ παλιὴ, τὸν Μανουὴλ. Αὐτὸς δημι-
δὲν τὸν ἐμπόδιος καθεδόνιον νὰ διατηρη στενές ἐρωτικές σχέσεις με
μιᾶς ξεβάλλοντα τὸν έλατον. Κανονικά.

μα εγενούτη του, την Ευδοκία Κομνητή.
'Η Ευδοκία αυτή άδειψή της Θεοδώρας, ή όποια, ἐκείνη τη̄ ἑποργή, ήταν η εθνοσυμένη φιλή τη̄ αυτοκράτορος. 'Ο διπλὸς αὐτὸς δεσμός είχε προκαλέσει μεγάλο σκάνδαλο στην αὐλή, προτάνη εξ αιτίας τη̄ στοντής συγγενείας τῶν δύο ἀφευτεμένων. 'Η οικογένεια τη̄ Ευδοκίας, και ιδιαίτερως ὁ ἀδελφός της και ὁ γιαπτός της, είχαν θήβει βαθεῖαν ἀπ' αὐτό. Μᾶς οὖτε τὶς παρατη-
ρησεις πον τοῦ ἀπηρθυναν, ὁ Ἀνδρόνικος ἀπαντούσε μὲ κο-
ροδίες καὶ, ὑπανιστόμενος, μὲ τὸ δίζηνον του, τὸ δεσμὸ ποὺ
εἶχε ὁ αὐτός πάσῳ μὲ τὴν ὅδελφή τη̄ φίλην του Θεοδώρας,
ἔλεγε γελῶντας: «Πρέπει οι πιστοὶ ἔπικοι ν' ἀκολουθοῦν
τὴν παρθενίαν τη̄ εὐθενασάσας την̄».

τὸ παρόδειγμα τοῦ αὐτοκράτορός τουν...».
Τὰ λόγια του αὐτὸν ἡταν φυσικὸν γά τι έσχηγίζοντι τὸν αὐτοκράτορα καὶ ν' αἰδεῖσαν τὸν ἐναντίον τοῦ Ἀνδρονίκου μανία τῶν συγγένων τῆς Εβδομάδας. 'Ο Μανούηλ ἔκρινε τότε καὶ δὲν δτι, γὰρ ν' ξεμπεριέναι ἔπειτε ν' ἀπομακρύνῃ τὸν ἔξαδένδω του ἀπὸ τὴν αὐλὴν καὶ πατήσας πάνω τοῦ

Κιλικία για νά πολεμήση τὸν Ἀρμένιο πόντικου Τόφο. Μά δὲ Ἀδρόνικος, δυσαπειθέμενός για τὴν ἔξοδον τοῦ αὐτῆς παραμέλεις ἀπίτηπτα νά ἐκτελέσῃ ενύσσειδά την ἀμωτολή του. Μολονότι δέ πολλοὶ μὲν ἀνδρεῖς, ἄπει τὸν ἔθοδον νά τοῦ ἔρηψαν, καὶ διτα: ἀγύντερα οἱ Ἀρμένιοι τὸν ἀντέτηνος ἔθοδον, ἀναγάπτησε νά ἐκενόση τὴν Κιλικία καὶ νά ψύχῃ εἰς τὴν Ἀντιόχεια. Μετὰ τὴν ἀποτιχία τοῦ αὐτῆς, ὁ αιτωλός τοὺς ἀνεκάλεσε στὴν Κωνσταντινούπολι, διποὺς, ὥστεσσο, ἐξαισιούθησε νά τοῦ φέρεται πάντα ἔχαρδα καὶ φιλικά. Ἐπειτα τοῦ ἀιτωλιστήρης, για νά τὸν ἀπομαρτύρην καὶ πάλι ἀπὸ τὴν αὐλῆ, ὅπου τοῦ ήταν ὅληρος, τῇ διώνισοι τὸν ἑπαρχῶν τὸν βρισκόντουσαν κυντά στὰ σύνορα τῆς Οὔγγαριας, δίνοντας τοὺς τὸν τίτλο τοῦ δουκός τοῦ Βελιγραδίου καὶ τῆς Μπραντζόβας.

Κατά τη διάρκεια της αποστολής των στην Κύπρια, ότι Ανδρόνικος είχε έθει σε άφετα θυσίες συνεννοήσεις με τὸν "Αράβα πουσέα τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ μὲ τὸ Σουλάντον τοῦ Ἰσκονίου. Μᾶ ἡ ἀνάλησίς του τὸν ἄναγκας νὰ τὶς διασκόψῃ. Γ' αὐτὸν μόλις συνεπήσει στη νέα του θέσι, αἱμέσως ξεπεινεὶν ἡ ἀρχιών παρομίες συνεπήσεις μὲ τὸν βασιλέα τῆς Οιγυαρίας, μὲ τὴν πρόθεσι—τὸν Μανούη—τὸν Ἑλεγαντίνον ἀνταρέψῃ τὸν Μανούη· καὶ νὰ καταλάβῃ τὸ θρόνον του, στηριζόμενος στὴ βοηθεία τῶν Σένων ὑγειονόμων. Μᾶ ἡ ἐνοχοποιητὴν αὐτὴν ἀλληλογορίαν του μὲ τὸ βασιλέα τῆς Οιγυαρίας κατεσχεύῃ ἀπὸ τοὺς καταπάτους τῶν ἔθνων του, οἱ διποιοί ξεπεινεῖν νὰ τὴν παραδόσουν στὸν αἰτορόπατρον. Μετὰ καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Μανούης, ἔξαντλοντας τὴν ἐπεινέλα του, περιοιστήρει μόνο νὰ τὸν ἀνακαλέσῃ ἀπὸ τὸ δυνατό του, στὸ στρατώπεδο τῆς Πελαγονίας, στὴ Μακεδονία, δύτον βιοποταν τότε ή αὐλή, για νὰ τὸν ἔχῃ κοντά του καὶ νὰ μπορῇ νὰ έπι-βλέπῃ τὶς κινήσεις του...

Μεσ' στὴν αὐλὴν ὁ Ἀνδρόνικος, **ξανθάβρυξ** τῇ φίλῃ τοῦ Εὐδόξια, τὴν πούλην εἰλεῖ νᾶ δῆ ἀφότου ἐπέτευγε απὸ τῆς Καίκιας. Κατενθύσασμένος ἀπ' αὐτῷ, κοχύς ^ν ἀνησυχία καθολὸν ἀπὸ τῆς ἀλεπούλης παγίδες ποὺ τοῦ ἔστηναν οἱ ουγγαρεῖς της, ἀνανέωσε τοὺς ἑρωτικούς δεσμούς ποὺ εἶχε μαζὶ της, «φιλονίτης»—ὅπως κράφει καπιτούς χρονιγόραφος τῆς ἐποχῆς ὅτι ή γάπτη τῆς Εὐδόκιας ἦταν μιὰ ἀφεκτή ἀνταμοιβή για τοὺς κινδύνους, τοὺς ὄποιούς διέτρεψε». Στὸ διάστημα ἥμας αὐτῷ, ὁ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς τῆς Εὐδόκιας, καὶ ὁ Ἰωάννης Κανταύζουνος, ὁ γαμπρὸς της, δὲν έπειτα νίνι διαβάλουν τὸν Ἀνδρόνικο στὸν αυτορεύσατο καὶ νά προσπεσθῶν νά τὸν βανδύλιον ἀπὸ τὴν μέσην δολοποιῶσται· τοῦ

μραλούν από τη μεσή πολιορκήσαντας του...
Μάι μέρα, ὁ Ἀνδρόνικος, κατά τη συνθήσει του, είχε πάει νά συναντήσῃ τη φύλη των μεσ' στή σκηνή, στην οποία ἔμενε ἔκεινην.
Ειδοποιήσαντο μά γά το ωαντεβοῦ αὐτῷ, οἱ συγγενεῖς τῆς Ελδούσας
προετούμασαν μια ἐνέδρα καὶ τοποθετήσαν ἐνόπλους ἀνθύπους των
γύνων ἀπό τη σκηνή, για νά συντάσσουν στον ἔχθρο τους δταν
ὅτι γίγανε ἔξω. Μά ἡ Ελδούσα, η δποί είχε ἑξαφετηρίαν ἀντίληψη, ἀνε-
κάλυψε, ἀγνωστοί πάς, τὴν συνωμοσία, είδε την ή σκηνή ήταν πε-
οικιλομένην, και ειδοποίησε, χωρὶς νά ζάνη καιρό, τὸ
φύλο της. Ὁ Ἀνδρόνικος ἀνέστησε μέσεσσος τὸ μαρόν του
Ἴριος και ἐτομάστησε νά πονήσῃ πολὺ υπέριορα τὴ ζωή
του. Μά ή Ελδούσα, ἐμποδίζοντας τον νά βγη ἔξω, τού
ἐπρότεινε νό φρούριο γινακεία φροεματα και νά βγη ἔξω
εται, δποί ο ἔχθροι τη μά τὸν ἔνημάσια για καμιά από
τὰς ακολουθίους της και θὰ τὸν ἄφηναν νά περδούση
χλήπος. Μά ὁ νέος ἐγγενής ούτε θέλοντας τὸ μάκον
αὐτό. Φοβούμενος μπήκε γελούσιονή ἀν τὸν ἀγνώστη
ζαν, είπε δτα δη προτιμόσια νά πεθάνη παρα νά ἀτμασθη
ποιούσαν γινακεία. Καὶ ἀποθανατας Ἐρεπονα τὸν ἀνα-

ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Η Πρωτομαγιά κατά την άρχαιότητα. Τα 'Ανθεστήρια. Η 'Μαϊευμά' των Ρωμαίων. 'Οργικ χαι ἀκολασίες. Η Πρωτομαγιά στο Βυζάντιο. Η πρώτη Μαΐου κατά τὸν Μεσαίωνα. Πάσσεν προβλέπε ἡ συνέθεια τῶν πρωτομαγιάτικων στεφάνων. 'Ἐνας πρωτομαγιάτικος πειτικὸς διαγωνισμὸς στὸν Τευλούζη. Ο χρυσὸς μενεζές. Η γενναιοδωρία τῆς Κλεμάνς ΙΙΙ. Η Πρωτομαγιά σήμερα. Η τέσσερες Έλληνικὲς Πρωτομαγιές.

'Ο Μάιος ἀπὸ τὸν ἀρχαῖον χρόνον ἦταν τὸ σύμβολο τῆς ἀνοίξεως καὶ τῆς νεότητος, ἡ ἐποχὴ τῶν ἔρωτον καὶ τῶν ποιήσεων, η̄ ζαρρὰ τῆς ζωῆς.

Τὸν Μάιον γιορτάζει καὶ πανηγυρίζει ἡ φύσις.

Η πρώτη ήμέρα τοῦ μηνὸς Μαΐου εἶνε ἡ ημέρα τῆς ἑορτῆς τῶν λουλουδίων.

Πιοτρές τῶν ἀνθέων εἶχαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι 'Ελληνες, μὲ τὰ 'Ανθεστήρια, κ.λ.π.

Οἱ Ρωμαῖοι πάλι γιορτάζαν ὅπο τὸν μῆνα τοῦ Μαΐου τὴν ἑορτὴν τοῦ Μαյυμᾶ (Μαΐουνα). Ή γιορτὴ αὐτὴ ἦταν ἀριεωμένη στὴν Αγροδιτὴν Θεόν τὴν Θεόν τοῦ κρασιοῦ, τὸν Διόνυσο, καὶ εἰχε τὴν ἀρχὴν τῆς τὸν Αἴγυπτο καὶ τὴν Φοινίκην.

Κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Μαΐουνα, ἐδιαπανωτὸ μεγάλα ποσὰ στὴν Ρώμη, γὰρ νὰ διασκεδάζῃ ἡ λαός.

Κατόπιν ἡ ἑορτὴ τοῦ Μαΐουνα ὄνομάστηκε Floraia, ἀπὸ τὸ 'Ελληνικὸν 'Ανθεστήρια.

Μερικοὶ διώσι μάρχαιοι γούζοι έχουν τὴν ίδεαν, διτὶ μόνον ἡ πρώτη ήμέρα τοῦ Μαΐουνα ὄνομαζόταν Floraia.

Σιγα-σιγα ὥστε η̄ γιορτὴ αὐτὲς τῶν ἀνθέων, τὸ Μαΐουνα καὶ τὰ 'Ανθεστήρια, κατάπιαν γιορτές ἀσκολαίσιες καὶ πάτης ἀντιμούτητος. Τοῦ πολὺ μάλιστα ποὺ κάπιοις σοφὸς 'Ελλην ἀπὸ τὰς Συρακούσας εἶτε:

— Αἰσχύνεται κάθε σεμνὸς ἀνὴρ νὰ παραστῇ στὶς ἑορτὲς αὐτές, ἐὰν ἀποτελῇ τὸ σύλλετα ἀσκόμι στὴ Ρώμη καὶ ἔγραψε σεμνότητος. Καὶ διώσι ὁ δίκαιος καὶ ἔναστος Κάτοιν, ὅταν ἔτυχε σὲ μᾶς ἀπὸ τῆς γιορτῆς αὐτὲς καὶ ἔμαθε ὅτι οἱ συμπατριώτες τοῦ ντρεπόντουντον ἡ ἀρχίσουν τὴ γιορτὴ μετροσῶν τὸν προτίτημο νῦν φύγη, παρὰ νὰ στερηθεῖ τὸν αὐτὸν ἀκόλαστο ἔκεινή τέρψη.

***

'Απὸ τὴ Ρώμη τὴ γιορτὴ τοῦ Μαΐουνα, τὴν πῆρε τὸ δικό μας τὸ Βυζάντιο. Περιοριστήκει μάως νὰ γιορτάζῃ μόνον στὶς δύο η̄ τρεῖς πόρτες τοῦ Μαΐου.

Φαίνεται δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴ καὶ στὸ Βυζάντιο ἀρχαῖον νὰ γίνονταν ἡ ἰδεὰ τῆς Ρώμης ἀσκολαίες καὶ κακοήθεις καὶ γι' αὐτὸν ἡ ἐν Τροιών σύνοδος ἀσκολαίος καὶ ἀπαγόρευε στοὺς Χριστιανοὺς νὰ λαμβάνουν μέρος σ' αὐτὴ τὴ γιορτὴ. 'Ετοι ἡ ἑορτὴ τοῦ Μαΐουνα διεκόπη σιγά-σιγά.

Αργότερα οἱ αποκράτορες 'Αρ-
ανδράνιοι καὶ 'Ονοδίοι τὴν ἐπανάσεαν, κατὰ τὸ πρώτον ἔτος τῆς αὐ-
τοκρατορίας των, ὑπὸ τὸν δρόμο τῆς εδονησμούσην καὶ τὸν σε-
βασμὸν πρὸς τὴν δημοσίευν ἥθετον.

Τὴν ἑθεστίσιαν δηλαδή, ὃς ποιητικὴ γιορτὴ τῶν λουλουδίων.

πημένη τοι, μὲν ἔνα τεραπότο πήδημα, πέρασε τὰ σχοινιά, τὸν πα-
σάλιος καὶ τὸ μικρὸ τοίχουμα ποὺ περιεβαίε τὴ σκηνὴν, καὶ, μὲ τὸ σπαθὸν στὸ χέρι, τρομερὸς καὶ θειός στὴν ἔμφαντι, διέπυσε τοὺς ἔθρους του, οἱ διποῖ, παραλιγενοὶ, καταφοισμένοι, οὔτε τὸλμησαν νὰ σαλέψουν ἀπὸ τὴ θέση τους!

Ἐνας βιζαντίνος χρονικάρχος γράφει ὅτι, μετὶ τὸ κατώδωμα τοῦ αὐτὸν ὁ 'Ανδρόνικος ἐπενέζοτε δύο φορές στὴ σειρὰ, στὸ σπα-
τόπεδον τὴ Πελλαγωνίαν νὰ δολοφονήσῃ τὸν αὐτοκράτορα καὶ διὰ τὸ Μανούλη. ἐσώθηκε χάρις στὴν ἐπανάστηση τοῦ ἀγρεψιοῦ τοῦ Ιωάννου. Μά δὲ πρότερο νὰ ξεγνούμεν ὅτι τὸ πρόσωπο αὐτὸν ἦταν ἀδελφὸς τῆς Ειδοκαίας, διτὸς ἐπέφευ τὸν θάνατον μίσος κατὰ τοῦ 'Ανδρονίκου καὶ διὰ τὸ δέν ήταν καθόλιον ἀπάντων γιὰ νὰ ξενιστούν τὸν ἔθρον του, νὰ τὸν συνορφάντωσε διτὸ συνομοτοῦσε κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος. Τὸ βέ-
βιο πάντως εἶνε ὅτι ὁ 'Ανδρόνικος ἐξερευνήσεις ἀπὸ τὶς φαδιωνο-
γίες καὶ τὶς μηχανοφορίες ποὺ ἔχουντον διαρροής ἐπιτάστησαν,
ἐπομένως πάντηστη σ' αὐτὲς μὲ ὅπῃ τὴ βιωτικὴ τοῦ καραυτῆ-
ρος του. Μά μέρα δι τὸν πατρόποτο, βλέποντάς τον νῦν κατέδειν τὸ ἄ-
λογό του, τὸν ἔρωτης γιατὶ περιποιόταν τόσο τὸ πλεόν του. «Ἐτοι-
μάζων νὰ φύγω μέτον, τοῦ καθερότεον μὲν ἔχθρον».

Ἐνας τέτιος ἀνθρώπος ἦταν ἐπικύνδυνος γιὰ διλούς καὶ γι' αὐτὸν
στὸ τέλος ὅτι διὰ μέρα τὸν 'Ανδρόνικον συ-
νελήφθη καὶ ἐστάλη στὴν Κονσταντινούπολι,

ὅπου τὸν ἐφεύλαξαν, μὲ ἀλισσοδεμένα τὰ πό-
δια του καὶ μὲ τὴν ποὺ ἐπέβλεψε σ' ἔνεαν

ἀπὸ τοὺς πύρωντας τὸν παταίσθη.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: 'Η δραματικὴ ἀποδρά-
σεις τοῦ 'Ανδρονίκου.

Ἄλλὰ μὲ δὲς τὶς αὐτηρότητες τῶν δύο αὐτοκρατόρων, ἡ γι-
ορτὴ πῆρε πάλι τὸν κατῆφο τῶν Ρωμαῖών ὀργίων. 'Ετοι ἀναγ-
καστηκαν καὶ πάλι, τέσσαρα χρόνια μετὰ τὴν ἐπαναφορά της, νὰ
τὴν ξανακαταρρήσουν.

***

Τὸν Μεσαίωνα στὴ Δύση, γιορτάζοντας ἡ πρώτη Μαΐου, ὡς ἡ-
μέρα τῆς ἐλειστῶς τῆς 'Ανοίξεως καὶ κατὰ παλὸν ἔθιμο ἐπερπε-
τῶν καὶ διλειπτέοντας τὴν ημέρα αὐτὴ νὰ πάνε στὶς ἔξοχές, νὰ κόψουντε
λουλουδία, νὰ πανηγυρίσουν καὶ νὰ γλεντήσουν.

Σύζεται ἀπόλυτα ἡ ἀρχαῖα Τραγούδη τῆς Μεσαίωνικῆς Πρωτο-
μαγιάς :

Στὰ λουλουδία τοῦ ἀγροῦ νὰ μοῦ δώσουν ὡμορφιά,
ἔναν ὄμοι θεὸν πᾶ, τὴν πετη, τὴ δροσιά τους,
ἔναν ψυρό μάριο φράσα,

νὰ μοῦ δώσουν ὡμορφιά,
τὴν πετη, τὴ δροσιά τους...

Τὴν νύχτα δὲ πό τῆς ἀνατολῆς τῆς πρώτης Μαΐου, φτειναν κλά-
δους δένδρων ἔξω ἀπὸ τὶς πόρτες ἔκεινων τῶν διοικουντῶν ἀγαποῦσαν
ἢ ἐπιτυμόναν, ὡς σημεῖον εὐτυχίας. Μὲ τὸν καιρὸ δὲ ἀντὶ νὰ φυ-
τεύουν κλάδους, κρεμούσαν ἀνθιτα καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἔξω τὴν ἀρχὴ του,
τὸ σημεῖον ἔθιμο νὰ κρεμούντε στεφάνια στὶς πόρτες καὶ στὰ μπά-
κνια τῶν οικισμῶν.

Στὰ χρόνια τῆς θρησκοληψίας τὰ στεφάνια αὐτὰ τὰ εὐλογούσαν προ-
γονιμένων. 'Υπάρχει μάλιστα καὶ σχετικὸ τροπάριον τῆς παλαιᾶς ἐ-
κλησίας τῶν Δυτικῶν, ἔξινονταν τὰ ανθιτα.

Δόξα σὲ σᾶς
ποὺ ἀνατερήκατε
ἀπὸ τὴ γεννωμένη γῆ
Δόξα σὲ σᾶς
ποὺ ἀνοίξατε τὸν δρόμο τῆς Α-
γορίσεως,
ἐπὶ τῆς γῆς ...

Τὰ μαριάτικα στεφάνια ποὺ τὰ
κρεμασσούν στὶς πόρτες τους τὰ ἀ-
ναταῖαν.

Ἐπίσης κατὰ τὸν Μεσαίωνα στὴ Δύση, τὴ πρώτη Μαΐου τὸ σωμα-
τεῖο τῶν χριστιανῶν προσέφερε στὴ Παναγία ἔνα αἵφερόμα, τὸ οποῖο
τεργόταν στὸ Tableau τοῦ Μαΐου καὶ τὸ δοπο κρεμούσαν στῆς ἔκκλησις
τὴν πόρτα.

***

Στὴν Τουλούζη τῆς Γαλλίας, κατὰ τὸ 1223, ἐγτὰ φιλόμουνοι ἴδι-
ωτες, συνεκεντεύοντο τὴν Πρωτομαγιά σ' ἔναν κήπο τῶν πρω-
στείων τῆς πόλεως καὶ καλούσαν μὲ μᾶς ἐγκύρωλο τοὺς τὸν καλύτερο τραγούδη του.

Ἐξεῖνος δὲ ποὺ ἀπέγγελε τὸ καλύτερο ποίημα πέπαιρον ὡς βρα-
βεῖον ἔνα χρυσὸ μενεζέν.

Ἡ πόρδ τοὺς ποιητὰς ἐγκύρωλιοις ἦταν ἔμμετρη καὶ σὲ γλωσσα.

Προσθηκαντικαν γραμμένην.

Ονομάστηκε δὲ τὸ ποιητικὸ ἀπαγόρευον, ἐπειδὴ γινόταν τὴν
ημέρα τῆς ἑορτῆς τῶν λουλουδίων (Zeux Floraux), σᾶν νὰ πούμε
'ανθεστήρα.

Η γιορτὴ αὐτὴ βάσταξε 200 περίπου χρόνια καὶ ἐπανεψεύσθη
τοις 1490, ἐλείπεντα χρονίατα.

Τότε μά κόμποσα, ἀπὸ παλῆν οἰκογένεια τῆς Τουλούζης κατα-
γομένη, ή Κλεμαγιάς Πέρο, ἐκληροδότησε στὴν πόλι τῆς Τουλούζης
τὸ μεγαλείστερο μέρος τῆς περιουσίας της για νὰ γίνεται ἡ γιορτὴ

κάθε χρόνου.

Ἔτοι μά τη κόρηματα αὐτὰ, τίστηκε ἔνα μέγαρο, μέσα στὸ οποῖο
γύνανταν τὸν λαϊκὸ οἱ Πρωτομαγιάτικοι ποιητοί τοῦ διαγωνισμοῦ.
Τὸ έθιμο ἐξαγολούθησε ὡς τὰ 1694, ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'.

Καταργήθηκε μόνος στὸ 1790 καὶ ξανασυνεστάθη στὰ 1806, ἐπὶ
Μεγάλου Νατολέοντος.

***

Στὰ χρόνια μας ἡ Πρωτομαγιά ἐξαπολούθει νὰ εἴνεται ἡ ἑορτὴ τῶν ἀνθέων. Πέρσι μάλιστα τὴ Ελλάς εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ γιορτάσῃ... τέσσερες Πρωτομαγιές!

Μά τὴν καὶ ἐαυτὸ Πρωτομαγιά, ἡ οποία δὲν γιορτάστηκε ἐπι-
σήμως, γιατὶ ἔπεισε τὴν Μεγάλη Βδομάδα.

Δευτέρᾳ τὴν δρισθεῖσαν ἵπο τοῦ Κράτους ὡς
ἐπίσημο ημέρα τῆς Πρωτομαγιᾶς.

Τρίτη τὴν Πρωτομαγιά τῶν Κοιμουν-
τῶν.

Καὶ τετάρτη τὴν Πρωτομαγιά τῶν Κοιμουν-
τῶν.

Νὰ τὶς ἔκαστησουμε λοιπὸν ...

